

GÜVƏNNƏŞLƏRİ

FONETİKA: Danışıq səsləri. Saitlərin növləri: qalın, incə; açıq, qapalı; dodaqlanan, dodaqlanmayan. Samitlərin növləri: kar və cingilti. Sözüün səs və hərf tərkibi. Bir sıra sözlərdə “o” saitinin [a] kimi tələffüz edilməsi. Söz sonunda cingilti samitlərin (“b”, “c”, “d”, “g”) tələffüzü.

“K” və “Q” samitlərinin yazılışı və deyilişi. Sözlərin sonunda “k-y” və “q-ğ” əvəzlənməsi. Qoşa samitlə bitən təkhecalı sözlər: eynicinsli qoşa samitlə bitən sözlər, müxtəlifcinsli qoşa samitlə bitən sözlər. Söz ortasında yanaşı gələn **tt, kk, pp, qq** samitlərinin tələffüzü. Ahəng qanunu. Heca. Sözüün yazılışı və deyilişinə görə təhlili (fonetik təhlil).

MƏTN ÜZƏRİNDƏ İŞ. Buraxılış imtahanında istifadə olunacaq mətnlər haqqında məlumat. Təlim üsulları.

LEKSİKA: Sözüün leksik və qrammatik mənası. Əsas nitq hissələrinin həm leksik, həm də qrammatik mənaya malik olması, köməkçi nitq hissələrinin isə ancaq qrammatik mənaya malik olması. Sözüün ilkin - həqiqi mənası. Sözüün məcazi mənası. Çoxmənalı sözlər.

Omonimlər. Omonim sözlərlə çoxmənalı sözlərin müqayisəsi. **Sinonimlər. Antonimlər.** Frazoloji birləşmələr (sabit söz birləşmələri). Terminlər (alınma sözlər). Sözüün leksik təhlili.

MƏTN ÜZƏRİNDƏ İŞ. Mətnin hissələri: giriş, əsas, nəticə hissə.

ÜSLUBİYYAT. Üslubiyyat və üslub haqqında ümumi məlumat. Azərbaycan ədəbi dilinin funksional üslubları. **Bədii üslubun xüsusiyyətləri.** Bədii üslubun obrazlı nitq forması olması. Bədii üslubun təzahür formaları (şeir dili, nəsr dili, dram dili). Sözüün informativ və poetik funksiyaları. Bədii söz. Bədii təsvir və ifadə vasitələri. Ellipsis. **Elmi üslub.** Elmi üslubun xüsusiyyətləri: izah etmək, şərh etmək, nəticə çıxarmaq. Elmi üslubda sözlərin terminləşməsi (Sözüün terminoloji funksiyası). Sözüün həqiqi mənada işlədilməsinin elmi üslubun xüsusiyyətlərdən biri olması.

Publisistik üslubun xüsusiyyətləri. Publisistik üslubun formaları: yazılı və şifahi. **Rəsmi-işgüzar üslub.** Rəsmi-işgüzar üslubun əsas xüsusiyyətləri. Rəsmi sənədlərin dili. İşgüzar sənədlərin dili.

Məişət üslubu. Məişət üslubunun xüsusiyyətləri. Dialoji nitq. İntonasiya və jest-hərəkət.

Xülasə. Xülasəyə verilən tələblər. xüsusiyyətləri.

Tezis. Tezisin əsas

MORFOLOGİYA

Nitq hissələri. Nitq hissəsi anlayışı. Nitq hissələrinin bölgüsü. Əsas və köməkçi nitq hissələri.

İSİM: ismin əşya adı bildirməsi. Konkret və mücərrəd isimlər. Ümumi və xüsusi isimlər. Tək və cəm isimlər. Toplu isimlər və onların cəm isimlərdən fərqi. İsm quruluşca növləri. Düzəltmə isimlər. Mürəkkəb isimlər və onların yazılışı. İsm halları. Qeyri-müəyyənlik bildirən hallar. Adlıq, qeyri-müəyyən yiyəlik və qeyri-müəyyən təsirlik halların fərqləndirilməsi. Yönlük halda olan sözlərin yazılışı və deyilişi. Çıxışlıq hal şəkilçisinin bəzən fərqli tələffüz edilməsi.